

Göteborgs universitets svar på Centrala studiestödsnämndens redovisning av regeringsuppdrag om att ta fram en ny modell för beräkning av räntan på studielån

Datum: 2022-07-04
Diarienummer: GU 2022/1699 (Göteborgs universitet), U202200477 (Regeringskansliet)
Mottagare: Elisabeth Backlund, Regeringskansliet
Handläggare: Harry Harrysson, utredare, Utbildningsenheten

Bakgrund

Göteborgs universitet har blivit ombedd att besvara remissen om Centrala studiestödsnämndens (CSN) redovisning av regeringsuppdraget om att ta fram en *ny modell för beräkning av räntan på studielån*. Remissen innebär att regeringen vill ha remissinstansernas synpunkter på dels de räntemodeller som CSN har föreslagit i delrapport 2, dels förslagen om hur en ny återbetalningstid ska beräknas som CSN har lämnat i delrapport 1.

Göteborgs universitets svar

Förslag om räntemodell och beräkningsprinciper

Göteborgs universitet har tagit del av det utsända förslaget från Centrala studiestödsnämnden och instämmer i den kritik som Ekonomistyrningsverket (ESV) och Riksgälden riktar mot att låta nuvarande och framtida låntagare finansiera förluster för tidigare låntagare samt för förväntade förluster för nyutlåning som samma målgrupp orsakar. Detta innebär också ett avsteg, som ESV och Riksgälden också påpekar i sin kritik av förslaget, ett avsteg från principen att finansieringen ska ske vid utlåningen och rådande budgetlag. Universitetet upplever att båda alternativen (förhöjd räntekostnad under återbetalningstiden eller utökad återbetalningstid) framstår som en försämring av systemet som ska ge stöd för studier. En eventuell och trolig negativ påverkan kan komma att gälla för de grupper där obenägenheten att ta lån är störst och där lån samtidigt är en viktig förutsättning för att kunna studera. En viss risk för ett ökat behov av att kombinera studier

med arbete föreligger också, vilket kan komma att ha negativ påverkan på studieresultaten. Göteborgs universitet anser således att det är olyckligt om regeringen frångår den princip som gäller idag avseende räntemodeller. Universitetet efterfrågar i stället ett system som kan förebygga risker för onödiga kostnader för individen och att ansvar att betala tillbaka studielån inte riskerar att hamna på färre individer.

Göteborgs universitet tycker dock att förslaget om en ränta som blir mer beständig över tid och att möjligheten till att begära ändrade betalningsvillkor för låntagaren är positivt.

Påverkan på studentrekrytering och breddad rekrytering

Universitetet noterar att CSN i sitt förslag på ny räntemodell behandlar eventuella konsekvenser av förslaget när det gäller jämställdhet, men inte på ett tydligt sätt för breddad rekrytering. Inställningen till studier och lånbenägenheten har tydliga koppling till föräldrars utbildningsnivå, deras inkomst samt utländsk eller svensk bakgrund. Göteborgs universitet anser mot bakgrund av detta att den föreslagna modellen kan försämra förutsättningarna för breddad rekrytering (en slutsats som CSN själv har kommit fram till) och kan förväntas ha en viss påverkan främst inom de grupper som redan är obenägna att ta lån.

Göteborgs universitet anser således att en ny ränta på studielån och förändrade betalningsvillkor kan till viss del få negativa konsekvenser och kan riskera att skapa en del svårigheter med att rekrytera till högskola och universitet. Ökade kostnader i form av ökade lån på långa utbildningar och längre återbetalningstid kan till viss del verka förhindrande för studenterna att söka utbildning på högskola och universitet. Universitetet anser att rekryteringen till studier för livslångt lärande, fördjupad bildning eller för utbildningsvägar där studenter inte alltid enkelt kan se uppenbara kopplingar till framtida yrkesval kan komma att påverkas. En förändring av räntemodellen som kan ha negativ påverkan, om än i begränsad grad, på den typen av högskolestudier bör undvikas. En särskild problematik kan också finnas inom rekrytering till utbildningar inom det konstnärliga området bli där studenterna ofta har gått långa förutbildningar innan de påbörjar sina programstudier.

Ärendets beredning

Harry Harrysson, utredare på Utbildningsenheten, har samordnat och berett ärendet efter samråd med samtliga åtta fakulteter på Göteborgs universitet.